

Žilina, 4. 9. 2014

Odporúčania pre budúce plánovanie využitia lesoparku

1) zvážiť spracovanie územného plánu zóny, ako záväzného dokumentu, ktorý detailne rieši trvalo udržateľné využitie jednotlivých častí parku v budúcnosti, dáva konkrétnym plochám konkrétnu funkciu a vytvára sa tak rámec na regulovanie činností v celom lesoparku. Postup spracovania by však musel byť formou diskusií a dohody medzi rôznymi skupinami užívateľov, bolo by potrebné spracovať analýzy využívania plôch, výskytu druhov rastlín a živočíchov, majetkového stavu a pod. Tento dokument by predchádzal resp. riešil napríklad situácie:

- budúce (dnes neznáme) zámery iných subjektov na využitie lesoparku - ak niekto príde s tým, že chce robiť cvičenie pre seniorov, vedeli by sme mu povedať, v ktorom priestore môže také dačo urobiť, a už by sme nemuseli len tak odhadovať, kam sa to hodí a nehodí, jasné pravidlá by priniesli istotu a možnosť plánovania investícií dopredu,
- časovú koordináciu zásahov do parku – ktoré časti sa budú kedy revitalizovať, ktoré budú naopak ponechané takmer bez zásahu alebo s minimálnou starostlivosťou a pod.
- vznik „prázdnych miest“ napr. po odstránení dosluhujúcich prvkov, oslabených stromov a pod. – dnes veľmi nevieme, čo namiesto nich, a ak sa objaví nejaký nápad, nie každý ním môže byť nadšený (ale neexistujú rámce na diskusiu, čo áno, čo nie, rozhoduje aktuálna potreba, niekedy priestory zostanú „prázdne“ dlho)
- začlenenie plôch s prioritnou ochranou prírody do lesoparku (bez degradácie ich prírodných hodnôt) – využívanie plôch dôležitých pre zachovanie biodiverzity (napr. ochrana hniezdných miest správnym trasovaním cestičiek, osadenie búdok na vhodných miestach, ochrana miest s výskytom zaujímavých prvkov a zároveň ich vhodná prezentácia návštevníkom), ale aj miest dôležitých pre obeh vody v krajine, pohlcovanie uhlíka z atmosféry a pod.

2) riešiť cyklistické napojenie lesoparku na okolité sídliská a iné rekreačné zóny – problémom sa ukazuje fakt, že do lesoparku sa nedá dostať bezpečne zo sídliska Hájik, chýba bezpečné prepojenie napr. na vodné dielo a pod. **Chýbajú bezpečné chodníky pre peších a cyklotrasy vedúce z rôznych častí mesta do lesoparku, ktoré by navyše motivovali ľudí, aby prišli bicyklom/pešo (aby už cesta bola príjemná, zážitok, oddych).**

Mnohí ľudia, najmä s deťmi, preto prídu ku lesoparku autom, kde vzniká potom pri centrálnom vstupe na detské ihrisko **problém s parkovaním** (preto v diskusii zaznela aj požiadavka na viac parkovacích miest pri tomto vstupe do parku). Tento problém by však nebol taký zásadný, ak by sa dalo do parku dostať atraktívnymi cestičkami pre nemotorovú dopravu z rôznych strán, nebol by iba jeden „centrálny“ priestor s detským ihriskom, WC a iným zázemím, ale boli by takéto priestory na každom vstupe do lesoparku min. Napríklad na Hájiku by sa dal vytvoriť podobný priestor na Hradisku.

Návrh na zriadenie bezplatnej kyvadlovej dopravy ku parku z rôznych častí mesta cez prázdniny alebo aj víkendy, v pravidelných intervaloch.

Návrh na **spracovanie „generelu rekreácie“** ako dokumentu, ktorý bude riešiť prepojenie rôznych rekreačných zón v meste – na druhej strane je tu možnosť riešiť toto aj ako súčasť územného plánu zóny, v tzv. širších vzťahoch.

3) starostlivosť/údržba lesoparku

- dozor nad lesoparkom – zaznala požiadavka **viac kamier/osvetlenie lesoparku** – v diskusii sa však viacerí zhodli na tom, že táto cesta nie je všeobecne použiteľná (efektívnosť, rýchlosť zásahu pri zistení porušenia pravidiel a pod.)
- najviac poškodenia vzniká večer a v noci, mladí ľudia, vedia, že ich tu nikto nebude rušiť (vtedy najviac chýba **verejný dohľad nad lesoparkom**) – zvážiť viac kontrol, zriadenie „občianskej hliadky“,
- „prázdne priestory“ v lese, ktoré vznikajú pri odstraňovaní oslabnutých stromov je potrebné hneď niečím vyplniť,
- pri ťažbe dreva a zásahoch (aj v zmysle lesného plánu) uprednostniť postupy a mechanizmy, ktoré nenarušia pôdu, a ak sa tak stane, uviesť okolie do používania schopného stavu, pri zásahoch osadiť dočasné vysvetľujúce tabuľky (nie zákazové, ale napr. s textom“ tu pre vás vytvárame toto a toto ..., prosíme o trpezlivosť a dávajte si pozor)

4) chýbajúce vybavenie a prvky v lesoparku

- viac „centrálnych“ priestorov pre deti a rodičov so zázemím, nielen jeden v časti Chrást, ale aj v ostatných častiach lesoparku (lesopark má 7 častí - Dúbrava, Chrást, Malchovica-Uhliská, Bánovský háj, Hradisko, Riviéra, Chlmecké hory, Dubeň - Straník)
- pre nové aktivity hľadať nové miesta, nemeniť to dobré, čo funguje bez dohody s užívateľmi priestoru - udržať každú existujúcu vhodnú aktivitu v parku, napr. bicyklistov v časti na Carrefourom (zámer amfiteátra realizovať na inom vhodnom mieste, pretože na tomto mieste existuje iná úspešná aktivita – bicyklovanie - Cykloklub. Toto miesto je jediné vhodné na bicyklovanie, chodí tam niekoľko desiatok detí z celého mesta, a pretože tu nie je vhodné miesto pre chodcov, nevznikajú tu kolízie peší/cyklisti. Táto aktivita by tu mala zostať zachovaná.
- doplniť prvky pre väčšie deti a tínedžerov (ktorí ničia zariadenia aj tak, že jednoducho používajú prvky, ktoré sú určené pre malé deti)
- náučné chodníky zatriktívniť novými tabuľkami, interaktívnymi prvkami, prekvapeniami pre deti a pod.
- doplniť a častejšie vysýpať smetné koše
- priebežne sledovať a vyhodnocovať vplyv osadenia lezeckého parku na stromoch na novom mieste, s cieľom zabrániť poškodeniu alebo oslabeniu stromov (je možné urobiť opatrenia vopred, ak sa zistia zmeny na stromoch, na druhej strane budeme vedieť, ak by na stromy pôsobilo niečo iné, takto zostáva všetko iba v rovine dohadov)
- vymieňať postupne nepôvodné smreký a iné dreviny za pôvodné, miestne príslušné, odolnejšie
- rozšíriť ponuku športových činností (aj o nové, netradičné športy), spýtať sa mladých ľudí, čo by chceli v lesoparku mať, športové prvky by využili aj športové kluby, ktoré majú v lesoparku často kondičnú prípravu (napr. cykloklub)
- chodníky pre „vozičkarov“ – chystá Klub Značkář Žilina v časti lesoparku medzi ulicami Vysokoškolákov a Rosinskou cestou – vyžadujú si špecifické podmienky vzhľadom na

Preles, občianske združenie
Lichardova 8507/30, 010 01 Žilina
Tel.: +421 949 754 146
www.preles.sk

sklon terénu atď. Turisti už majú vybraný konkrétny priestor, obrátia sa na vedenie mesta.

- podporiť beh, ako dnes veľmi populárny fenomén – aj vybudovaním zázemia (odkladacie skrinky, sprchy, ak bude potreba), osadením informačných prvkov, potreba DOSTAŤ sa do lesoparku, aby si mohol niekto zabehať
- cez víkendy, prázdniny a pod. – zvážiť možnosť organizovania animačných služieb pre deti (spojené s poznávaním, tvorivými dielňami, remeslami a pod.) – aktivita skôr pre o.z. alebo komerčný subjekt, ako platená služba, rovnako tak aktivity, ktoré pritiaľnu do priestoru nové skupiny užívateľov, napríklad organizovanie lokálnych farmárskych trhov, výstav a pod.
- organizovať pravidelné akcie pre školy – čistenie, vzdelávanie, poznávanie prírody - na vytvorenie pozitívneho vzťahu k priestoru, na pomoc pri čistení a údržbe parku, zapojiť viac dobrovoľníkov (KIA?, iné veľké firmy v meste?, MsÚ?)

5) marketing

- **zvážiť vytvorenie „značky“ lesoparku** – cieľom je vytvoriť ľahko zapamätateľný, ale špecifický obrázok ako „logo“, s ktorým sa budú ľudia identifikovať a bude ich motivovať navštíviť lesopark, pretože budú cítiť, že je to ich priestor, niečo, čo nie je nikde inde, čo je pre kvalitu života v ich meste dôležité. Odporúčaným postupom je dobre viditeľná súťaž návrhov otvorená pre študentov, s malou odmenou, vopred známou „populárnou“ porotou (avšak aj s odborným zastúpením, odporúčané je nemať tam formálne authority)

